

ADASO
ADANA SANAYİ ODASI

BULGARİSTAN ÜLKE BİLGİ NOTU

4 AĞUSTOS 2020

ADASO İhracat Destek Ofisi – Emine Özal

Ülke Profili

Resmi Adı

•Bulgaristan Cumhuriyeti

Yönetim Biçimi

•Parlamente Demokrasi

Devlet Başkanı

•Rumen Radev

Başkent

•Sofya

Nüfus

•7.061.000 (IMF, 2019)

Yüz Ölçümü (km²)

•110.993

Resmi Dili

•Bulgarca

Başlıca Şehirleri

•Sofya, Varna, Filibe, Kırcaali

Dini Yapı

•Hristiyan (Ortodoks)

Para Birimi

•Leva (BGN)

GSYİH (Milyon \$)

•165.130 (IMF, 2020 tahmini)

Kişi Başına Düşen GSYİH (\$)

•9.267 (IMF, 2019))

Büyüme Oranı (%)

•-4 (IMF, 2020 tahmini)

Coğrafi Konum

Koca Balkan Dağları (Stara Planina)

Bulgaristan'ı, kuzeyde Tuna Düzlüğü, güneyde ise Trakya Düzlüğü olarak iki coğrafi bölgeye ayırır. Oldukça dağlık bir coğrafyaya sahip olan güney Bulgaristan'da Rodop, Rila ve Pirin sıradağları yer alır. Rila Dağı, 2 925 metrelik Musala tepesi ile ülkenin ve Balkanlar'ın en yüksek dağıdır. Ülkenin en önemli ırmağı olan Tuna (Dunav), Romanya-Bulgaristan sınırının büyük bir bölümünü oluşturur. Tuna, Bulgaristan'da su taşımacılığı yapılabilen tek nehirdir. Bulgar sınırları içerisinde doğup, Yunanistan-Türkiye sınırını oluşturduktan sonra Ege Denizi'ne dökülen Meriç (Maritsa), Bulgaristan'ın bir diğer önemli akarsuyudur. Bulgaristan, çok sayıda göle sahip olduğu gibi doğal kaynak suyu açısından da zengin bir ülkedir. Bulgaristan'da genel olarak karasal-

ılıman iklim hakimdir. Kuzeyde belirgin dört mevsimli karasal-ılıman iklim yaşanmaktadır.

Nüfus ve İstihdam

2018 yılı sonu itibariyle Bulgaristan'ın nüfusu 3 395 701'i (%48,5) erkek ve 3 604 338'i (%51,5) kadın olmak üzere toplam 7 000 039 kişidir. Ülke nüfusu AB nüfusunun %1,4'ünü oluşturmaktadır. +65 yaş grubu nüfusun %21,3'ünü, 0-15 yaş grubu %14,4'ünü teşkil etmektedir. 2001 yılında 40,4, 2005 yılında ise 41,2 olan ortalama yaş 2018 sonu itibariyle 43,8 olarak gerçekleşmiştir. Çalışabilir yaştaki nüfus 4 201 bin kişi olup toplam nüfusun %60'ı kadardır. Söz konusu nüfus 2018 yılında yaklaşık 48 bin kişi azalmıştır. Şehirlerde nüfusun %73,7'si, kırsal bölgelerde ise %26,3'ü yaşamaktadır. 2018 yılında 62 197'si sağ doğmuş bebek olmak üzere toplam 62 576 doğum gerçekleşmiş ve doğum oranı ‰8,9 olmuştur. 2018 yılında 108 526 kişi ölmüş, ölüm oranı ‰15,4 olarak gerçekleşmiştir. 2016-2018 döneminde ortalama yaşam süresi 74,8 olmuştur.

Üyesi Olduğu Başlıca Uluslararası Kuruluşlar

BM, NATO, AB, AK, AGİT, UNESCO, IMF, Dünya Bankası, DTÖ, Avrupa Yatırım ve İmar Bankası (EBRD), GDAÜ, RCC, SECI, KEİ

Genel Ekonomik Durum

Temel Ekonomik Göstergeler

Küresel rekabetçilik açısından dünyadaki 141 ülke arasında Bulgaristan 49. sıradadır. (Singapur 1., Türkiye 61.) (World Economic Forum-2019) 2020 yılında sabit fiyatlara ve satın alma gücü paritesine göre, 165 milyar dolar olacağı tahmin edilen GSYİH'nın 2021 yılında 179 milyar dolar olması beklenmektedir. (IMF-2020) Bulgaristan, 2020 yılı itibariyle 194 ülke arasında dünyanın 75. büyük ekonomisidir. [Çin 1. (28 trilyon dolar), Türkiye 13. (2 trilyon dolar)] (IMF-2020) 2020 yılında sabit fiyatlara göre %4 oranında azalması beklenen GSYİH'nin, 2021 yılında %6 oranında artacağı tahmin edilmektedir. (IMF-2020). Sabit fiyatlara ve satın alma gücü paritesine göre Kişi Başına Düşen Milli Gelirinin 2020 yılında %3 oranında azalacağı tahmin edilen ülkenin KBDMG'ini en çok artıran 194 ülke arasında 68. olması beklenmektedir. [Guyana 1. (%52 artma), Türkiye 127. (%- 6 azalma)] (IMF-2020) 2020 yılında %1 olan tüketici fiyatlarına göre yıllık ortalama enflasyon oranının 2021 yılında %1,9 olacağı tahmin edilmektedir. (IMF-2020)

Ülkedeki işsiz sayısının toplam işgücüne oranının 2020 yılında %8 olacağı ve işsizliğin yüksek olduğu ülkeler arasında 54. sırayı alacağı tahmin edilmektedir. (Güney Afrika Cum. %26 ile 1.) (Dünya Bankası-2019) 2020 yılında %2 oranında fazla vereceği tahmin edilen cari ödemeler dengesinin GSYİH'ya

oranının, 2021 yılında da %1 oranında fazla vermesi beklenmektedir. (IMF-2020) 2020 yılında %- 3 olacağı tahmin edilen devletin genel net borcunun GSYİH'ya oranının, 2021 yılında %- 1 olması beklenmektedir. (IMF-2020) 2018 yılı verilerine göre ülkenin GSYİH'sı içinde tarım sektörünün payı %4, sanayinin %24 ve hizmetler sektörünün %59'dur. (Dünya Bankası-2019)

Doğrudan Yabancı Yatırımlar

Bulgaristan, 2018 yılında 2 milyar dolar ile doğrudan yabancı yatırım çeken ülkeler arasında 67. sıradadır. [ABD 252 milyar dolar ile 1., Türkiye 13 milyar dolar ile 23. (UNCTAD)] 2016-2018 döneminde toplam doğrudan yabancı yatırım miktarı 11 milyar dolar olan Bulgaristan, 2018 yılında 49 milyar dolarlık toplam yabancı sermaye stoku ile dünyada 60. sıradadır. [ABD 7 trilyon dolar ile 1., Türkiye 135 milyar dolar ile 41. (UNCTAD)] Bulgaristan Merkez Bankası'nın verilerine göre 2018 yılının sonunda Bulgaristan'da birikimli doğrudan yabancı yatırımların toplam büyüklüğü 43 milyar Euro'dur. 2018 yılında birikimli yatırımlar sıralamasında ilk beş ülke sırasıyla Hollanda, Avusturya, Almanya, İtalya ve İngiltere'dir. Ülkemiz 2018 yılı sıralamasında önceki yılın pozisyonunu muhafaza ederek 16. olmuştur. Diğer taraftan, Bulgaristan'daki en büyük Türk yatırımı olan Şişecam, Türk sermayeli Hollanda şirketi olarak Bulgaristan'a giriş yaptığı için sıralamada Türkiye'nin değil Hollanda'nın rakamını etkilemektedir. Diğer taraftan, Bulgaristan'da en büyük 20 yatırımcı ülke toplam doğrudan yabancı yatırımların yaklaşık %90'ını yapmıştır.

Yatırım İlişkileri

Türkiye'nin 2018 yılında yurtdışına gerçekleştirdiği 4 milyar dolar değerindeki toplam yurtdışı doğrudan yatırımda, Bulgaristan 9 milyon dolar 26. sıradadır. (Hollanda 1825 milyon \$ ile 1. (TCMB) 2018 yılında yurtdışından Türkiye'ye gelen 6 milyar dolar değerindeki toplam doğrudan yatırımda, Bulgaristan 1 milyon dolar ve % pay ile 37. sıradadır. (Hollanda 833 milyon \$ ile 1. (TCMB) Bulgaristan'da önemli yatırımcı konumunda faal durumda bulunan 65 adet Türk firması mevcut olup, söz konusu firmaların toplam yatırım tutarı 2,3 milyar Euro'ya yakın bir seviyededir. Türk firmaları tarafından 15 000'den fazla kişi istihdam edilmektedir.

Yerel Saat

Bulgaristan ile Türkiye arasında saat farkı bulunmamaktadır.

Telefon Kodları

Uluslararası Telefon Kodu: + 359

Dış Ticaret

Bulgaristan Dış Ticaret Verileri (1000 USD)

Yıllar	Toplam İhracat (\$)	Toplam İthalat (\$)	Hacim (\$)	Denge (\$)
2010	20.608.005	25.359.886	45.967.891	-4.751.881
2011	28.165.220	32.493.611	60.658.831	-4.328.391
2012	26.698.780	32.743.134	59.441.914	-6.044.354
2013	29.510.574	34.316.573	63.827.147	-4.805.999
2014	29.386.540	34.740.042	64.126.582	-5.353.502
2015	25.778.746	29.265.116	55.043.862	-3.486.370
2016	26.688.183	28.958.140	55.646.323	-2.269.957
2017	31.588.418	34.263.590	65.852.008	-2.675.172
2018	33.787.144	37.927.842	71.714.986	-4.140.698
2019	33.414.744	37.277.584	70.692.328	-3.862.840

Kaynak: TradeMap-ITC verileri

Dış Ticaret Ortakları

Bulgaristan İthalatı

İhracatçı Ülkeler	
	Dünya
1	Almanya
2	Rusya
3	İtalya
4	Romanya
5	Türkiye
6	Yunanistan
7	Çin
8	İspanya
9	Hollanda
10	Macaristan
11	Polonya
12	Fransa
13	Çek Cumhuriyeti
14	Avusturya
15	Mısır

Bulgaristan İhracatı

İthalatçı Ülkeler	
	Dünya
1	Almanya
2	Romanya
3	İtalya
4	Türkiye
5	Yunanistan
6	Fransa
7	Belçika
8	Çin
9	İspanya
10	Hollanda
11	Çek Cumhuriyeti
12	Sırbistan
13	Birleşik Krallık
14	Polonya
15	Amerika Birleşik Devletleri

Bulgaristan'ın ithalatında 2019 yılında, Türkiye 5. sırada ve yine aynı dönemde ihracatında 5 4. sırada yer almıştır.

Bulgaristan'ın Dünya'dan İthalatında Başlıca Ürünler (Birim: 1000 USD)

GTİP	ÜRÜNLER	2017	2018	2019	Pay (%) (2019)	Değişim (%) (2018-2019)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		34 119 335	37 906 343	37 809 556	100	-0,3
2709	Petrol yağları ve diğer bitümenli minerallerden elde edilen yağlar-ham	2 636 102	2973 473	3 164 676	8,3	6,4
9999	Başka yerde belirtilmeyen mallar	1885 403	1966 384	1867 156	4,9	-5
3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	1 156 176	1 252 095	1 260 651	3,3	0,7
2603	Bakır cevherleri ve konsantreleri	1 678 610	1 853 806	1 228 967	3,3	-33,7
8703	Otomobiller	1 069 103	1 138 821	1 105 746	2,9	-2,9
2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	787 027	937 347	910 550	2,4	-2,9
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	830 122	809 569	775 535	2,1	-4,2
8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	536 561	595 827	672 762	1,8	12,9
8701	Traktörler	345 440	429 923	424 538	1,1	-1,3
3826	Biodizel ve bunların karışımları (petrol yağları veya bitümenli mineral yağ oranı <%70 veya hiç içermeyen)	368 321	356 677	397 524	1,1	11,5
8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	336 892	375 925	358 221	0,9	-4,7
8538	Esas itibarıyla 85.35, 85.36 veya 85.37 pozisyonlarında yer alan cihazlarda kullanılmaya uygun aksam ve parçalar	281 407	339 185	355 956	0,9	4,9
8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	289 745	316 018	320 139	0,8	1,3
7208	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde ürünleri (genişlik >= 600 mm)	269 691	305 259	305 155	0,8	0
7404	Bakır döküntü ve hurdaları	296 832	311 461	288 540	0,8	-7,4
7601	İşlenmemiş alüminyum	262 356	313 312	288 421	0,8	-7,9
1206	Ayçiçeği tohumu	139 151	186 229	279 932	0,7	50,3

Kaynak: Trademap

Bulgaristan'ın Dünya'ya İhracatında Başlıca Ürünler (Birim: 1000 USD)

GTİP	ÜRÜNLER	2017	2018	2019	Pay (% 2019)	Değişim (% 2018-2019)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		31 371 444	33 667 657	33 872 429	100	0,6
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	2 312 179	2 197 410	2 515 207	7,4	14,5
3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	906 475	974 400	1 039 373	3,1	6,7
7403	Rafine edilmiş bakır ve bakır alaşımları (ham)	1 290 799	1 260 825	1 001 545	3	-20,6
1001	Buğday ve mahlut	777 258	865 694	967 125	2,9	11,7
7402	Rafine edilmemiş bakır; elektrolitik rafine için bakır anotları	1 086 628	1 069 220	794 308	2,3	-25,7
2616	Kıymetli metal cevherleri ve konsantreleri	301 247	404 169	593 850	1,8	46,9
8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	562 661	616 290	568 186	1,7	-7,8
8538	Esas itibarıyla 85.35, 85.36 veya 85.37 pozisyonlarında yer alan cihazlarda kullanılmaya uygun aksam ve parçalar	421 567	456 448	541 407	1,6	18,6
1005	Mısır	184 142	269 598	473 377	1,4	75,6
3826	Biodizel ve bunların karışımları (petrol yağları veya bitümenli mineral yağ oranı <%70 veya hiç içermeyen)	350 024	374 644	450 017	1,3	20,1
1206	Ayçiçeği tohumu	440 680	458 761	434 220	1,3	-5,3
2716	Elektrik enerjisi	396 654	341 256	392 431	1,2	15
7409	Bakır saclar, levhalar, yapraklar ve şeritler (kalınlıkları 0,15 mm. yi geçenler)	318 055	394 075	353 999	1	-10,2
8537	Elektrik kontrol, dağıtım tabloları, panolar, konsollar, kabinler, diğer mesnetler ve sayısal kontrol cihazları	239 041	339 705	346 827	1	2,1
1512	Ayçiçeği, aspir, pamuk tohumu yağları ve bunların fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	279 203	336 915	319 033	0,9	-5,3

Kaynak: Trademap

Bulgaristan'ın Ülkelere Göre İhracatı (Birim: 1000 USD)

		2017	2018	2019	Pay (% , 2019)	Değişim (% , 2018-2019)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		31 371 444	33 667 657	33 872 429	100	0,6
1.	Almanya	4 055 146	4 938 704	5 017 790	14,8	1,6
2.	Romanya	2 460 827	2 833 699	2 959 419	8,7	4,4
3.	İtalya	2 499 087	2 885 448	2 494 795	7,4	-13,5
4.	Türkiye	2 781 306	2 603 631	2 443 580	7,2	-6,1
5.	Yunanistan	1 941 507	2 232 955	2 289 865	6,8	2,5
6.	Fransa	1 233 958	1 331 882	1 286 632	3,8	-3,4
7.	Belçika	1 267 485	1 150 299	967 906	2,9	-15,9
8.	Çin	767 359	902 658	929 117	2,7	2,9
9.	İspanya	885 703	825 609	925 508	2,7	12,1
10.	Hollanda	746 817	914 744	861 278	2,5	-5,8
11.	Çekya	617 327	714 271	807 864	2,4	13,1
12.	İngiltere	734 856	823 335	796 584	2,4	-3,2

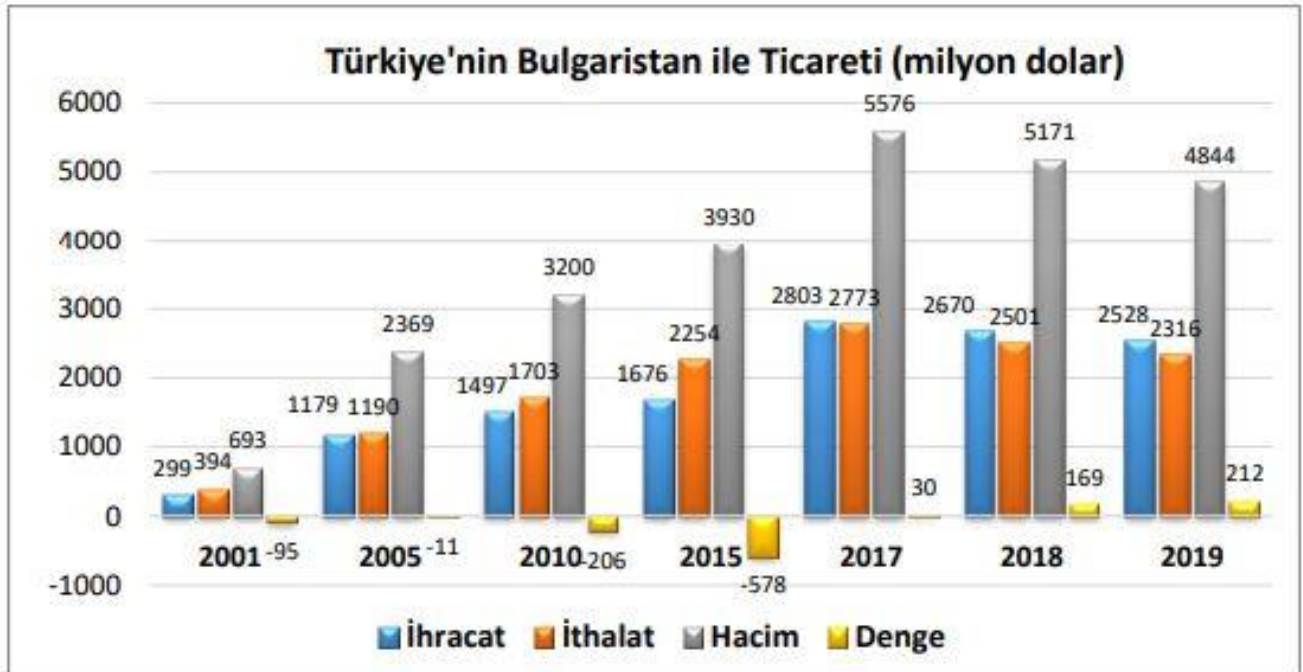
Bulgaristan'ın Ülkelere Göre İthalatı (Birim: 1000 USD)

		2017	2018	2019	Pay (% , 2019)	Değişim (% , 2018-2019)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		34 119 335	37 906 343	37 809 556	100	-0,3
1.	Almanya	4 182 534	4 699 770	4 611 374	12,2	-1,9
2.	Rusya	3 503 787	3 691 953	3 740 169	9,9	1,3
3.	İtalya	2 477 601	2 865 987	2 851 616	7,5	-0,5
4.	Romanya	2 410 482	2 609 310	2 743 563	7,3	5,1
5.	Türkiye	2 103 989	2 328 444	2 434 628	6,4	4,6
6.	Yunanistan	1 504 664	1 653 632	1 764 506	4,7	6,7
7.	Çin	1 253 643	1 557 789	1 689 670	4,5	8,5
8.	İspanya	1 800 230	1 764 406	1 443 124	3,8	-18,2
9.	Hollanda	1 255 270	1 438 258	1 375 376	3,6	-4,4
10.	Macaristan	1 203 933	1 310 530	1 357 551	3,6	3,6
11.	Polonya	1 233 800	1 263 648	1 306 205	3,5	3,4
12.	Fransa	984 698	1 041 203	1 148 687	3	10,3

Türkiye-Bulgaristan İkili Ticaret

Yıl	Türkiye'nin Bulgaristan'a İhracatı	Türkiye'nin Dünyaya İhracatı	Bulgaristan'ın Dünyadan İthalatı	Türkiye'nin Bulgaristan'dan İthalatı
2010	1.497.384	113.883.219	25.359.886	1.702.534
2011	1.622.777	134.906.869	32.493.611	2.474.621
2012	1.684.989	152.461.737	32.743.134	2.753.650
2013	1.971.247	151.802.637	34.316.573	2.760.303
2014	2.040.157	157.610.158	34.740.042	2.846.185
2015	1.676.112	143.844.066	29.265.116	2.254.150
2016	2.384.116	142.606.247	28.958.140	2.139.942
2017	2.803.182	156.992.940	34.263.590	2.773.127
2018	2.669.703	167.923.862	37.927.842	2.501.393
2019	2.527.645	171.098.411	37.277.584	2.316.308

(Birim: 1000 USD)

Kaynak: TÜİK

Türkiye'nin Bulgaristan'a İhracatında Başlıca Ürünler (Birim: 1000 USD)

Bulgaristan'a ihracatımızda en önemli ürünler suda yüzen araç ve taşıtlar, motorlu kara taşıtları, elektrikli kara taşıtları traktörler ve bisikletlerdir.

GTİP	ÜRÜNLER	2017	2018	2019	Pay (%, 2019)	Değişim (%, 2018- 2019)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		2 803 182	2 669 703	2 527 645	100	-5,3
8703	Otomobiller	103 360	126 129	124 712	4,9	-1,1
6006	Diğer örme mensucat	151 513	107 372	106 222	4,2	-1,1
2603	Bakır cevherleri ve konsantreleri	122 723	54 181	83 579	3,3	54,3
7208	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde ürünleri (genişlik >= 600 mm)	67 165	55 275	67 617	2,7	22,3
2716	Elektrik enerjisi	59 707	62 942	66 856	2,6	6,2
6004	Diğer örme mensucat (en>30cm, elastomerik/kauçuk iplik=>%5)	85 722	64 245	51 930	2,1	-19,2
7408	Bakır teller	32 794	37 769	50 169	2	32,8
4016	Sertleştirilmemiş vulkanize kauçuktan diğer eşya	66 537	38 061	50 153	2	31,8
8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	47 472	54 438	42 561	1,7	-21,8
5407	Sentetik filament iplikten dokunmuş kumaşlar	81 572	61 644	40 169	1,6	-34,8
7210	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde mamulleri, genişlik ≥600 mm (kaplanmış)	32 434	41 624	36 433	1,4	-12,5
8702	10 veya daha fazla kişi taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	36 221	36 799	31 955	1,3	-13,2

Türkiye'nin Bulgaristan'dan İthalatında Başlıca Ürünler (Birim: 1000 USD)

Türkiye'nin Bulgaristan'dan gerçekleştirdiği toplam ithalatta petrol yağları, nükleer reaktörler ve kazanlar, demir ve çelik ve su ürünleri ilk sıralarda yer almaktadır.

GTİP	ÜRÜNLER	2017	2018	2019	Pay (% 2019)	Değişim (% 2018- 2019)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		2 773 127	2 501 393	2 316 308	100	-7,4
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	836 191	424 374	569 452	24,6	34,2
7403	Rafine edilmiş bakır ve bakır alaşımları (ham)	363 147	370 562	285 160	12,3	-23
8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	245 307	273 475	213 322	9,2	-22
7801	İşlenmemiş kurşun	123 713	120 331	99 219	4,3	-17,5
7901	İşlenmemiş çinko	75 715	93 724	84 015	3,6	-10,4
7204	Dökme demirin, demirin veya çeliğin döküntü ve hurdaları veya bunların eritilmesi ile elde edilmiş külçeler	84 321	92 593	74 089	3,2	-20
3902	Propilen ve diğer olefinlerin polimerleri (ilk şekillerde)	45 391	46 978	52 987	2,3	12,8
1803	Kakao hamuru	3 437	37 979	49 640	2,1	30,7
2836	Karbonat; peroksikarbonat;	36 735	40 592	42 929	1,9	5,8

Yerinde Pazar Araştırmasının ürünü olan veriler Ticaret Bakanlığı Ülke sayfasından derlenmiş olup, dış ticaret verilerinin tümü Adana Sanayi Odası'nın çalışmasının ürünleridir.

Kaynaklar:

- T.C. Ticaret Bakanlığı
- T.C. Dışişleri Bakanlığı
- ITC-TradeMap / TÜİK